

duidelijk te maken dat niet langer rooibouw moet worden gepleegd op hun natuurlijke hulpbronnen. Een 'verstandig gebruik' van zeeën, meren en rivieren, moerassen, bossen en savannen moet ertoe leiden dat de mens nu en in de toekomst zijn voordeel kan doen met wat de natuur hem verschaft. Tegenwoordig hanteren allerlei internationale organisaties, zoals de Wereldbank en de Verenigde Naties, beginselen van duurzame ontwikkeling en verstandig gebruik als leidraad voor hun handelen.

De vraag blijft of het rapen van kievitseieren in ons land een vorm is van verstandig gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Als wij proberen deze stelling te onderbouwen moeten wij aannemen dat in Nederland kievitseieren een vorm zijn van natuurlijke hulpbronnen. Natuurlijke hulpbronnen zijn middelen van bestaan waarover een mens kan beschikken, datgene waardoor hij direct (door bijvoorbeeld het op te eten) of indirect (bijvoorbeeld door het te verkopen) in zijn onderhoud kan voorzien. Voor bijvoorbeeld Eskimo's geldt dat het doden van een Zeehond voor de consumptie een middel van bestaan is. Dit principe gaat voor het rapen van kievitseieren in Nederland echter niet op. Het is tegenwoordig zelfs verboden om kievitseieren te verhandelen. Dat veel rapers de kievitseieren opeten, maakt het rapen nog niet tot iets waardoor zij in hun eigen bestaan kunnen voorzien. Kievitseieren kunnen in ons land dan ook niet worden beschouwd als natuurlijke hulpbronnen. Hiermee wordt duidelijk dat de stelling van de BFW dat het rapen van kievitseieren een vorm is van 'wise use', in de lucht hangt.

Een ander meer biologisch bezwaar tegen het gebruik van het begrip 'oogsten' is het gegeven dat een ecosysteem geen overschotten kent. Oogsten, overvloed en overschotten zijn typisch begrippen van de mens. Ze horen bijvoorbeeld thuis in de landbouw waar men bewust veel meer planten kweekt dan nodig zijn om de populatie in stand te houden. De natuur kent geen overschotten. Wie dan ook dieren schiet in een ecosysteem omdat ze 'anders toch gestorven zouden zijn door ziekte of voedseltekort', verhindert dat ziekte en voedseltekorten hun heilzame werking uit kunnen oefenen op de kwaliteit van het ecosysteem. Natuurlijk geldt dit principe evengoed voor kievitseieren als voor Reeën, Houtsnippen en Roodborstjes.

De poging van de BFW om met behulp van het 'wise use'-principe het rapen van kievitseieren te

rechtvaardigen, zet dan ook niet veel zoden aan de dijk. Wel werpt het licht op de innige relatie die er bestaat tussen plezierjacht en het rapen van kievitseieren. En aan plezierjacht moet zo snel mogelijk een einde komen, zo is de uitdrukkelijke wens van de meerderheid van de Tweede Kamer en ruim 90% van de Nederlandse bevolking.

Conclusie

Met betrekking tot jachtzaken richt de politieke besluitvorming zich op dit moment vooral op het 'nee, tenzij'-principe: alleen jacht als het echt noodzakelijk is, bijvoorbeeld als de volksgezondheid in gevaar is of om ernstige landbouwschade te voorkomen. Twee belangrijke argumenten voor het 'nee, tenzij'-principe zijn de verstoringe werking van jachtactiviteiten (Van den Tempel 1992) en het gegeven dat de overgrote meerderheid van de Nederlanders plezierjacht als tijdverdrijf afwijst.

In bovenstaand artikel heb ik een aantal recente uitspraken van de BFW over jacht onder de loep genomen. Dit leidt tot de volgende vier constatering:

1. De BFW is een voorstander van plezierjacht. Dit standpunt komt naar voren doordat de BFW van mening is dat jacht op Wintertalingen, Pijlstaarten, Slobeenden, Tafeleenden, Kuifeenden, Toppereenden, Watersnippen en Houtsnippen mogelijk moet blijven.
2. De BFW is een voorstander van de nachtelijke jacht met lichtbakken op Vossen. Dit standpunt lijkt meer ingegeven te zijn door de wens van jagers om op vossen te mogen jagen dan door resultaten uit wetenschappelijk onderzoek.
3. De BFW heeft sedert enige tijd een actief jager als voorzitter. Deze voorzitter jaagt ook op Kolganzen.
4. Het rapen van kievitseieren is niet veel anders dan een vorm van plezierjacht. Het beroep van de BFW op het 'wise use'-principe om het rapen van kievitseieren te rechtvaardigen, maakt dit duidelijk.

Bovenstaande vier punten illustreren dat de BFW over een aantal zaken een pro-jachtstandpunt heeft. Deze uitspraken zijn vooral gebaseerd op het 'ja, mits'-principe: jacht c.q. het rapen van kievitseieren is toegestaan, mits geen schade wordt aangericht aan de natuur. Zoiets is natuurlijk legitiem, maar voor de discussie over de rol van de BFW binnen natuurbeschermend Nederland kan het geen kwaad om dit te weten.

■ Klaas van Dijk, Vermeerstraat 48, 9718 SN Groningen, (050) 318 29 24.

LITTERATUUR:

Anoniem (1995a): Nieuwsbrief WBE Databank 1993/1994. KNJV, Amersfoort.

Anoniem (1995b): Groene organisaties tonen verontrusting aan minister. De Nederlandse Jager 100 (extra editie): 4.

Beintema, A., O. Moedt & D. Ellinger (1995): Ecologische Atlas van de Nederlandse Weidevogels. Schuyt & Co, Haarlem.

Bijlsma, R.G. (1994): Vormt de vos een bedreiging voor weidevogels? Vanellus 46:127-128.

Gallacher, H. (1990): Waarom jagen? Twaalf argumenten tegen het licht gehouden. Icarus, Voorhout.

Osinga, A. & S.P. Roodbergen (1995a): Nachtjacht op vossen loopt gevaar. Leeuwarder Courant, 2 december 1995.

Osinga, A. & S.P. Roodbergen (1995b): Zorgen rond Friese weidevogelzorg. Leeuwarder Courant, 9 december 1995.

Platform Verantwoord Faunabeleid (1994): Wise use is geen rechtvaardiging voor jacht. Het Vogeljaar 42 (3): 97.

Tempel, R. van den (1992): Verstoring van watervogels door jacht in wetlands. Technisch rapport 9. Vogelbescherming Nederland, Zeist.